

SZÓRAKOZTATÓZENE SZ-ISMERETEK
ÁGAZATON BELÜLI SPECIALIZÁCIÓ SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

II. A VIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga részei

Középszint		Emelt szint	
Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
180 perc	15 perc	240 perc	20 perc
90 pont	60 pont	90 pont	60 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga	Írásbeli vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	NINCS	NINCS	NINCS	NINCS
A vizsgabizottságot működtető intézmény biztosítja	CD lejátszó az I. részhez	NINCS	CD lejátszó az I. részhez	NINCS

Nyilvánosságra hozandó anyag nincs.

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
180 perc		15 perc
I. Feladatlap	II. Feladatlap	Egy problémaközpontú tétel kifejtése „A” feladat: zenetörténeti ismeretek, „B” feladat: műelemzés
30 perc	150 perc	
Zenehallgatáshoz kapcsolódó feladatok	Zenetörténeti ismeretek, pop- rock, tánczenetörténet, népzene-történet (műfajnak megfelelően)	
20 pont	70 pont	
90 pont		60 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

Az írásbeli vizsgán a vizsgázónak egy központi feladatsort kell megoldania. A vizsgázó az I. és a II. feladatlapokon belül a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között, azonban az I. feladatlap zenehallgatási (zenefelismerés) anyagának lejátszására a vizsga elején kerül sor.

Hangzó anyag összeállítására, lejátszására vonatkozó információk:

- a feladatlapon megadott számú zenemű lejátszására a feladatok sorrendjében kerül sor,
- egy zenei idézet hossza jellemzően legalább egy perc, legfeljebb négy perc, amely a zeneszám jellemző részét mutatja be,
- a felhangzó idézetek között rövid, pár másodperces szünet szükséges.

A teljes zenehallgatási anyagot kétszer szükséges lejátszani az I. feladatlap időtartama alatt. Az írásbeli vizsga célja az alábbi témakörökből történő átfogó számadás:

I. feladatlap:

Az ismertebb zeneművek felismerését és ismeretét vizsgáló feladatok, amelyek az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

- Zenemű, szerző, zenetörténeti kor felismerése hallás alapján.

II. feladatlap

Zenetörténeti korok, zeneszerzők és műveik ismeretét, zeneelméleti ismereteket vizsgáló feladatok, amelyek az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

- a klasszikus zenetörténet ismerete,
- a pop-rock, tánczenetörténet, népzenei történet ismerete (műfajnak megfelelően),
- zeneművek ismerete, egyszerűbb elemzése, zeneelméleti ismeretek.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az I. feladatlap táblázatot tartalmaz, amely a felhangzó zenei részletek alapján tölthető ki.

A zenei idézetek lejátszása a feladatok sorrendjében megszakítás nélkül történik, majd egyszer, a sorrendet megtartva, ismétlésre kerül sor.

A vizsgázó meghatározza és lejegyzí a mű címét, annak szerzőjét (külön instrukció esetén az előadót), valamint a kapcsolódó zenetörténeti kor megnevezését (ahol a feladatlap ezt lehetővé teszi).

A hallás alapján kitöltendő feladatok aránya a feladatlap pontértékéből: 100%.

A II. feladatlap szöveges feladatokat tartalmaz. A szöveges feladatok összeállítása az alábbi témakörökből történik: zenetörténeti korok, zeneszerzők és műveik alapismerete. A szöveges feladatok aránya a feladatlap pontértékéből: 100%.

A szöveges feladatok jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- ismertetés,
- fogalommeghatározás,
- szövegkiegészítés,
- párosítás,
- feleletválasztás,
- igaz-hamis állítások megjelölése,
- kifejtés és elemzés.

Ismertetés: A feladatban megjelölt téma ismertetése 4-5 mondatban.

Fogalommeghatározás, definíciók: az alapfogalmak pontos definiálása.

Szövegkiegészítés: megadott vagy tanulmányok során megismert tartalmakkal mondatkiegészítés. A mondatok között nem feltétlenül van összefüggés.

Párosítás: szakmailag összetartozó fogalmak párosítása.

Feleletválasztás: legalább három megadott lehetőség közül a helyes megjelölése.

Igaz-hamis állítások megjelölése: az adott állítás igaz vagy hamis.

Kifejtő kérdések, elemzés: bővebb leírást igénylő, tartalmilag átfogóbb zenetörténeti vonatkozású leírások és egyszerűbb elemzések.

Felismerés hallás alapján: a felhangzó művek címének, zeneszerzőjének (vagy előadójának), valamint a kapcsolódó zenetörténeti kor meghatározása.

Egyszerű, rövid választ igénylő feladatok

Példák a lehetséges feladattípusokra	
1.	Fogalom meghatározás: Írja a zenei szakkifejezések mellé a magyar jelentését! pl. Fortissimo
2.	Folyamatleírás: Mit kell tennie, ha kottában a diminuendo kifejezést látja?
3.	Párosítás: Mi a szonáta? Társítson hozzá zeneszerzőt és művet is!
4.	Ismertetés: Mutassa be röviden a beatkorszak zenéjét!
5.	Jellemzés: Milyen tételekből áll a szimfónia, sorolja fel általános jellemzőiket!
6.	Felsorolás: Soroljon fel legalább 4, a pop-rock- és tánczenében használt fúvós hangszert!
7.	Hasonlítás: Hasonlítsa össze az dél-amerikai és az afro-amerikai zene stílusait!

Szöveges (kifejtendő) feladatok

Példák a lehetséges feladattípusokra	
1.	Elemzés: Írja le W. A. Mozart: Don Giovanni c. operájának fontosabb szereplőit!
2.	Kifejtés: Ismertesse a bebop korszak jellemzőit és kialakulását, jelentősebb előadóit!

A feladatsor egészében a következő tartalmi arányok érvényesülnek a témaköröket illetően:

Zenehallgatás	22%
Zenetörténeti ismeretek, pop-rock, tánczene történet, vagy népzene történet, műelemzés	78%

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási-értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási-értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga a részletes követelményekben meghatározott mélységben a zenetörténeti, valamint műelemzési ismereteinek a bemutatását igényli a vizsgázóktól.

Általános szabályok

A szóbeli vizsgarész a tételsorból húzott egy „A” és „B” feladatból álló tétel kifejtéséből áll.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli tételsor 20 tételből áll, a tételek 20-25%-át évente cserélni kell.

A szóbeli tétel két feladatból áll:

- „A” feladat: zenetörténeti ismeretek (klasszikus zenetörténet),
- „B” feladat: műelemzés (adott zenemű elemzése és szerzőjének bemutatása). A két feladat között tartalmi átfedés lehet.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgán a fogalmak szabatos definiálását, a megszerzett ismereteket is értékelik. Az egyes tételekhez részletes értékelési útmutató készül. Az értékelési útmutató rögzíti az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható maximális pontszámokat. A szóbeli feleletek

értékelése az értékelési útmutatóban részletezett szempontok és kompetenciák alapján történik. Az egyes részpontszámok legfeljebb 5-6 pontot érnek.

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám
„A” feladat: zenetörténeti ismeretek	30 pont
„B” feladat: műelemzés	30 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	60 pont

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Írásbeli vizsga		Szóbeli vizsga
240 perc		20 perc
I. Feladatlap	II. Feladatlap	Egy problémaközpontú tétel kifejtése „A” feladat: zenetörténeti ismeretek „B” feladat: műelemzés
40 perc	200 perc	
Zenehallgatáshoz kapcsolódó feladatok	Zenetörténeti ismeretek, könnyűzene történet, népzene történet/jazz történet (műfajnak megfelelően), műelemzés	
20 pont	70 pont	
90 pont		60 pont

Írásbeli vizsga

Általános szabályok

A vizsgázó az I. és a II. feladatlapon belül a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között, azonban az I. feladatlap zenehallgatási (zenefelismerés) anyagának lejátszására a vizsgarész-összetevő elején kerül sor.

Hangzó anyag összeállítására, lejátszására vonatkozó információk:

A feladatlapon megadott számú zenemű lejátszására a feladatok sorrendjében kerül sor. Egy zenei idézet hossza jellemzően legalább egy perc, legfeljebb négy perc, amely a zeneszám jellemző részét mutatja be. A felhangzó idézetek között rövid, pár másodperces szünet szükséges.

A teljes zenehallgatási anyagot kétszer szükséges lejátszani az I. feladatlap időtartama alatt.

Az írásbeli vizsga célja az alábbi témakörökből történő átfogó számadás:

I. feladatlap

Az ismertebb zeneművek felismerését és ismeretét vizsgáló feladatok.

A feladatok az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

- Zenemű, szerző, zenetörténeti kor felismerése hallás alapján.

II. feladatlap

Zenetörténeti korok, zeneszerzők és műveik ismeretét vizsgáló feladatok.

A feladatok az alábbi témakörök számonkérésére irányulnak:

- a klasszikus zenetörténet ismerete,

- könnyűzene/népzene történet ismerete (műfajnak megfelelően),

- jazz történet ismerete,

- zeneművek ismerete, elemzése.

Az írásbeli feladatlap tartalmi és formai jellemzői

Az I. feladatlap táblázatot tartalmaz, amely a felhangzó zenei részletek alapján tölthető ki.

A zenei idézetek lejátszása a feladatok sorrendjében megszakítás nélkül történik, majd egyszer, a sorrendet megtartva, ismétlésre kerül sor.

A vizsgázó meghatározza és lejegyzi a mű címét, annak szerzőjét (külön instrukció esetén az előadót), valamint a kapcsolódó zenetörténeti kor megnevezését (ahol a feladatlap ezt lehetővé teszi).

A hallás alapján kitöltendő feladatok aránya a feladatlap pontértékéből: 100%

A II. feladatlap szöveges feladatokat tartalmaz.

A szöveges feladatok összeállítása az alábbi témakörökből történik: zenetörténeti korok, zeneszerzők és műveik, zeneelméleti kifejezések, összefüggések átfogó ismerete.

A szöveges feladatok aránya a feladatlap pontértékéből: 100%.

A szöveges feladatok jellemzően az alábbi típusok lehetnek:

- ismertetés,
- fogalom meghatározás,
- szöveg kiegészítés,
- párosítás,
- feleletválasztás,
- igaz-hamis állítások megjelölése,
- kifejtés, jellemzés, elemzés,
- felsorolás,
- összehasonlítás.

Ismertetés: a feladatban megjelölt téma ismertetése 4-5 mondatban.

Fogalom meghatározás, definíciók: az alapfogalmak pontos definiálása.

Szöveg kiegészítés: megadott vagy tanulmányok során megismert tartalmakkal mondatkiegészítés. A mondatok között nem feltétlenül van összefüggés.

Párosítás: szakmailag összetartozó fogalmak párosítása, pl. fogalom és meghatározása, gazdasági mutató és kiszámítása, mutató és tartalma.

Feleletválasztás: legalább három megadott lehetőség közül a helyes megjelölése.

Igaz-hamis állítások megjelölése: az adott állítás igaz, vagy hamis.

Kifejtés, jellemzés, elemzés: bővebb leírást igénylő, tartalmilag átfogóbb zenetörténeti vonatkozású leírások és elemzések.

Felsorolás: a feladatban megjelölt fogalmak, események felsorolása.

Összehasonlítás: a feladatban megjelölt stílusok összehasonlítása.

A feladatsor egészében a következő tartalmi arányok érvényesülnek a témaköröket illetően:

Zenehallgatás	22%
Zenetörténeti ismeretek, könnyűzene történet, népzene történet, jazz történet, műelemzés	78%

Az írásbeli feladatlap értékelése

Az értékelés a központilag összeállított javítási és értékelési útmutató kötelező előírásai alapján történik. Az egyes kérdésekre és feladatokra adható pontszámokat a javítási és értékelési útmutató tartalmazza. A javítás során az útmutatóban meghatározott pontszám tovább nem bontható.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga a részletes követelményekben meghatározott mélységben a zenetörténeti, valamint műelemzési ismereteinek a bemutatását igényli a vizsgázóktól.

Általános szabályok

A szóbeli vizsgarész a tételsorból húzott egy „A” és „B” feladatból álló tétel kifejtéséből áll.

A szóbeli tételsor tartalmi és formai jellemzői

A szóbeli tételsor 20 tételből áll, a tételek 20-25%-át évente cserélni kell.

A szóbeli tétel két feladatból áll:

- „A” feladat: zenetörténeti ismeretek (klasszikus zenetörténet),
- „B” feladat: műelemzés (adott zenemű elemzése és szerzőjének bemutatása).

A két feladat között tartalmi átfedés lehet.

A szóbeli vizsgarész értékelése

A szóbeli vizsgán a fogalmak szabatos definiálását, a megszerzett ismereteket is értékelik. Az egyes tételekhez részletes értékelési útmutató készül. A központi értékelési útmutató rögzíti az egyes feladatok kifejtésének elvárt tartalmi összetevőit és az ezekre adható maximális pontszámokat. A szóbeli feleletek értékelése a központi értékelési útmutatóban részletezett szempontok és kompetenciák alapján történik. Az egyes részpontszámok legfeljebb 5-6 pontot érnek.

A szóbeli felelet értékelése az alábbi szempontok és kompetenciák alapján történik:

Szempontok, kompetenciák	Pontszám
„A” feladat: zenetörténeti ismeretek	30 pont
„B” feladat: műelemzés	30 pont
SZÓBELI ÖSSZPONTSZÁM:	60 pont